

آسرا

باجی جی! ”میں تہاڑے گھروں نہیں نساں گا۔“ محمود نے مینوں اطلاع دتی۔
 ”کیہ مطلب؟“ میں پُچھیا۔ کیوں جے گل مینوں سمجھ نہیں سی آئی۔
 ”اوجی۔ پہلاں میں جنہاں گھراں وچ وی کم کیتا اے میں اوتھوں نُس کے آجاندا ساں۔ پر ہُن نہیں نساں گا۔“
 ”او کیوں ہئی“ میں پُچھیا۔
 ”جی ہُن میں وڈا ہو گیا نا۔ مینوں پتا اے پئی تہاڑے جیسے چٹنگیاں لوکاں کول رہن وچ ای میری بھلیائی اے۔“ اوہنے پیڑھی تے کھلو
 کے برتن دھوندیاں ہو یاں جواب دتا۔ کیوں جے زمین تے کھلوتیاں اوہدا تھہ نلکے تیکر نہیں سی اُڑدا۔
 ”محمود تیری عمر کتنی کوہو وے گی؟“
 ”پتا نہیں جی۔ شاید میری ماں نوں پتا ہووے۔ پر جی اوہنوں وی کیہ یاد رہیا ہونا ایس۔ عُمروں کوئی یاد رکھن آلی چیچ اے۔“
 محمود دی ایس فلاسفی دامیرے کول کوئی جواب نہیں سی۔ میں چپ کر گئی۔ پر اوہنوں تاں اللہ وٹوں گل کھلار کے کرن دی عادت سی۔
 حالے اوہنوں ساڈے گھر آیاں اک مہینا ای ہو یا سی۔ پر اوہنے بول بول کے تے چیزاں بارے سوال پُچھ پُچھ کے میرا مغز ای چٹ لیا سی۔
 میری وی مجبوری سی۔ نوکر آج کل ملدے ای نہیں۔ ایس لئی اوہناں دیاں بوہت ساریاں گلاں برداشت کرنیاں پے جان دیاں نیں۔ میں
 سوچیا اک دودن بول بال کے جدوں محمود دی زبان دی اُٹی لٹھ جائے گی تاں آپے ای خموش ہو جائے گا۔ پر توہہ کرو جی۔ اوہ محمود ای رکیہ
 جیہڑا دو منٹ زبان تالو نال لا جاوے۔
 محمود فیرو بول پیا۔ ”باجی میرا بڑا دل کرداسی میں وی پڑھائی کراں۔ پر ایہہ گل سُن کے ماں نے مینوں اوہ مار ماری جے میں ساریاں
 گلاں بھل گیا۔“
 ”ماریا کیوں سی تیری ماں نے؟“ میں ایویں ای بے دھیانی نال پُچھیا۔
 ”جی اوہ کہندی سی۔ سانوں رکیہ لگے پڑھائیاں نال۔ کتے کم تے لگ گئیوں تے چار پیسے کمالیں گا۔ توں پڑھ کے کیہڑا باؤ بن جانا
 ایں۔“
 ”نہئی باؤ آں دے سراں تے کوئی سنگ ہوندے نیں۔“ میں اوہدا دل رکھن لئی کیہا۔
 ”جے تینوں ایاناں ای شوق اے۔ تاں میں تینوں پڑھادیاں کراں گی۔“
 ”سچ باجی جی۔“ اوہدے پڑائے ہوئے بُلھاں تے ہاسہ آگیا تے پُچھیاں اکھاں مشالاں وانگوں چمک پٹیاں۔ ”میں۔۔۔ پڑھ
 سکناں واں۔۔۔ میں وی پڑھ جاواں گا۔“ اوہنوں یقین نہیں سی آرہیا۔
 ”ہاں۔۔۔۔۔۔ ہاں کیوں نہیں۔“ میں تسلی دتی۔

میں مڑ کے دیکھیا۔ تاں محمود اپنیاں نظراں راہیں رحم دی اہیل کردا کھڑا سی۔ اوہدیاں نظراں جو میں میرے کلیجے نوں ونھ گئیاں، نگا جیہا بال و چارا، ایہوں کنیاں فکراں پے گئیاں نیں۔ میں پرت کے فیرا پے کم وچ رُجھ گئی۔

کافی چر بعد اوہدی مری جیہی اواز آئی۔

”کوئی نہیں غلطی انسان کو لوں ای ہو جاندی اے۔۔۔۔۔ مارنا کا بدے لئی سی۔“

”جی پہلے والیاں بیگماں تے مینوں بوہت مار دیاں سن۔“

”تیری ماں نے دو جاویاہ کر لیا اے۔ فیروی تینوں پڑھایا لکھایا نہیں۔“

میر انواں پیو وی بڑا نگہ رالے۔ ہک پیسے دادیوال نہیں۔ روز نشہ کر کے آجاندا سی۔ تے سانوں ساریاں نوں گٹ داسی۔ ایس کر کے ماں نے سانوں کم تے لادتا پئی اوہدی مارتوں تاں بچ جاواں گے۔“

”ہن گز ارہ چل جاندا اے تہا ڈا۔“

”اچھا۔ ہن توں تقریر بند کرتے سبق یاد کر۔“

”ہیچھا جی۔“

13

فیراںج ہون لگ پیا پئی میں کوئی کم دسیاتے اگے کچھ ہو گئی مڑ کے جو آئی تاں محمود ہوری غائب۔

”محمود توں کھٹے سیس؟“

”باجی میں سبق یاد کر رہیا ساں۔“ اودھا ایہہ جواب مینوں لا جواب کر دینداسی۔ تے میں دل ای دل وچ شرمندہ جیہی ہو کے اوہ کم آپے ای کر لیندی ساں پر جدوں تھوم پیاز دی بومیریاں ہتھاں وچ رچ گئی تے برتن مانجھ مانجھ کے نہوں گھس گئے تاں محمود دی پڑھائی توں چڑ جیہی چڑھن لگ پئی۔ پر کردی کیہ۔ سیانے آکھدے نیں پئی گل پیا ڈھول و جانا پیندا اے۔ مینوں وی ہُن کوئی علاج نہیں سی جُھ رہیا اپنی کیتی دا؟ میں ولاد لا کے محمود نوں کھندی رھندی ساں۔ ”محمود پہلاں کم کر لیا کر فیر سبق یاد کر لیا کر۔“ پر اوہ سبق وچ ایناں ڈُپیا ہو یا ہندا سی جے قاعدہ اودے سائے ہوئے نہ ہوئے بس اکھاں بند کر کے طوطے وانگوں بولی جاندا سی۔

اک دن میں کم توں واپس آئی۔ تھکی ہوئی ساں تے بھکھ وی لگی ہوئی سی۔ میں چھیتی چھیتی مُونہہ تے پانی دے چھٹے مارے تے محمود نوں اواز دتی۔

”محمود کھانا لیا۔“ تے آپ اخبار ویکھن لگ پئی۔ پندراں (15) منٹ لنگھ گئے یا شاید اڈھا گھنٹا۔ پر کھانے دی شکل ای نہ نظر آئی۔ تاں میں کچن ول گئی۔ چلھے اُتے سکھنا تو ایا سڑداسی تے محمود بل بل کے سبق پڑھی جارہی سی۔ اک دم میرا دماغ بھبھیری وانگوں بھوں گیا۔ میں محمود دے ہتھ وچوں قاعدہ کھوہ کے پرانہ سٹ دتا۔ اوہ حیران کھلوتا ناں میرے ول ویکھی جارہی سی جویں پتھر دا ہو گیا ہووے۔ میں اودا بستہ چُک کے اک کوئے وچ رکھ دتا تے چیک کے آکھیا۔

”بس بہتیری ہو گئی۔ تیرا پڑھنا لکھنا بند۔“

اوہ کچھ چر کھلوتا رہیا فیر کچھ چر بعد بستے نوں حسرت بھریاں نظراں نال تكدے تكدے ہولی ہولی بُو ہے وَل ٹر پیا۔

”محمود۔ کدھر جارہیا ایس؟“ میں اواز دتی۔ پر شاید اوہنے سُنیا ای نہیں سی۔ ہولی ہولی قدم رکھدا جویں نیندر وچ ٹر رہیا ہووے۔ اوہ بُو ہے وچوں باہر نکل گیا تے آج تیک نہیں پر تیا۔

مشق

- 1- ایس افسانے دا خلاصہ اپنے لفظاں وچ لکھو۔
- 2- محمود دے تعلیم حاصل کرن دے شوق بارے پنج سطر لکھو۔
- 3- محمود نے بستے وَل حسرت بھریاں نظراں نال کیوں ویکھیا؟ وضاحت کرو۔